

Samenvatting van het advies van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming betreffende de verordening van de Commissie tot instelling van een EU-register voor de op 1 januari 2013 beginnende handelsperiode en de daaropvolgende handelsperioden van de EU-regeling voor de handel in emissierechten

(De volledige tekst van dit advies is beschikbaar in de Engelse, Franse en Duitse taal op de website van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS): <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/07)

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

1. Op 18 november 2011 heeft de Commissie Verordening (EU) nr. 1193/2011 tot instelling van een EU-register voor de op 1 januari 2013 beginnende handelsperiode en de daaropvolgende handelsperioden van de EU-regeling voor de handel in emissierechten krachtens Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en Beschikking nr. 280/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad, en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2216/2004 en (EU) nr. 920/2010 van de Commissie (hierna „de Verordening” genoemd) vastgesteld ⁽¹⁾. De Verordening werd op dezelfde dag aan de EDPS toegezonden voor raadpleging.

2. Reeds voorafgaand aan de vaststelling van de Verordening werd de EDPS in de gelegenheid gesteld om informele opmerkingen te maken. Enkele van deze opmerkingen zijn in de Verordening in aanmerking genomen en de EDPS merkt op dat de waarborgen voor de gegevensbescherming als gevolg hiervan zijn versterkt.

3. De EDPS verwelkomt het feit dat hij door de Commissie formeel is geraadpleegd en dat een verwijzing naar dit advies is opgenomen in de preambule van het vastgestelde instrument.

1.2. Doelstellingen en toepassingsgebied van de Verordening

4. De EU-regeling voor de handel in emissierechten (ETS) valt onder het beleid dat in de gehele Europese Unie is ingevoerd om bij te dragen aan de verwezenlijking van de reductiedoelstellingen van de EU voor broeikasgasemissie overeenkomstig het Protocol van Kyoto. Het ETS voorziet in de nalegingsvoorwaarden voor marktdeelnemers en is bedoeld om te waarborgen dat de hoeveelheid emissies daadwerkelijk worden gelimiteerd in heel de EU ⁽²⁾.

5. De Verordening wijzigt en vervangt per 1 januari 2013 eerdere verordeningen van de Commissie over dit onderwerp, meer bepaald Verordening (EG) nr. 2216/2004 en (EU) nr. 920/2010 ⁽³⁾ van de Commissie, die beide zijn vastgesteld om de regels te bepalen „inzake een gestandaardiseerd en beveiligd registersysteem”.

6. Een van de belangrijkste vernieuwingen die via de Verordening tot stand zijn gebracht is de invoering vanaf 2012 van een gecentraliseerd EU-register dat het oude systeem van een combinatie van nationale registers vervangt.

7. Het EU-register en het zogeheten EU-transactielogboek (hierna „EUTL” genoemd), dat al op EU-niveau is ingevoerd, zijn twee subsystemen die zijn ondergebracht bij en worden beheerd door de Europese Commissie. Deze systemen hebben weliswaar verschillende functies, maar zijn complementair van opzet.

8. In het EU-register zijn de rekeningen opgenomen van de actoren die bij het emissiehandelssysteem betrokken zijn (exploitanttegoedrekeningen, vliegtuigexploitanttegoedrekeningen, exploitatierekeningen, veilingrekeningen) en worden de transacties geregistreerd die tussen rekeningen worden uitgevoerd. Het EU-register is dus een centraal elektronisch register op EU-niveau voor de ondersteuning van de emissiehandel door rekeninghouders in en tussen de lidstaten.

9. In het EUTL worden de verlening, overdracht en annulering van CO₂-emissierechten in de EU geregistreerd. Daarnaast vindt controle plaats op consistentie en samenhang van bepaalde activiteiten.

⁽¹⁾ PB L 315 van 29.11.2011, blz. 1.

⁽²⁾ Voor meer informatie over ETS wordt verwezen naar http://ec.europa.eu/clima/publications/docs/ets_en.pdf

⁽³⁾ PB L 386 van 29.12.2004, blz. 1 en PB L 270 van 14.10.2010, blz. 1.

2. Doelstellingen en opbouw van het advies van de EDPS

10. Hoewel de verwerking van persoonsgegevens geen hoofddoel is van de Verordening schrijft zij niettemin voor dat persoonsgegevens, met inbegrip van gegevens uit het strafregister en informatie met betrekking tot verdenkingen van criminele activiteiten, moeten worden verwerkt. Dat gebeurt om te voorkomen dat rekeningen voor criminele activiteiten worden gebruikt.

11. De persoonsgegevens kunnen betrekking hebben op natuurlijke personen die namens de rekeninghouders optreden, zoals hun „directeuren” en gemachtigde vertegenwoordigers. Rekeninghouders zelf kunnen ook natuurlijke personen zijn. In dat geval kunnen ook hun persoonsgegevens worden verwerkt. Verder worden bepaalde gegevens verwerkt over begunstigten van de rekeninghouders, die ook natuurlijke personen kunnen zijn ⁽¹⁾.

12. Gezien de — vaak gevoelige — persoonsgegevens die overeenkomstig de Verordening moeten worden verwerkt, beveelt de EDPS aan bepalingen in de Verordening op te nemen die ervoor zorgen dat de gegevensbescherming voldoende gewaarborgd wordt.

13. Overwegende dat de Verordening al is vastgesteld, is de primaire doelstelling van dit advies, te helpen waarborgen dat er bij de verwachte wijziging van de Verordening eind 2012 rekening wordt gehouden met de aanbevelingen van de EDPS.

14. Daarnaast kunnen de aanbevelingen in dit advies ook dienstdoen als leidraad voor de Commissie en nationale beleidsambtenaren bij het inbouwen van de nodige waarborgen voor gegevensbescherming op praktijkniveau. Voor meer informatie over de praktische tenuitvoerlegging wordt verwezen naar de paragrafen 41 t/m 43, waarin verzocht wordt om de opstelling van een alomvattend beleid voor gegevensbescherming, paragraaf 36 over andere praktische maatregelen zoals help-menu's en waarschuwingmeldingen in het EU-register en opleidingsmateriaal, en paragraaf 40 over systeemdokumentatie en de bekendmaking van informatie op de website van het EU-register.

15. In hoofdstuk 3 van dit advies wordt kort uiteengezet welke persoonsgegevens krachtens de Verordening moeten worden verwerkt, waarbij het accent ligt op gevoelige gegevens. Deze beschrijving is nodig om de aanbevelingen in de hoofdstukken 4 t/m 12 van dit advies in context te plaatsen. In hoofdstuk 4 wordt verzocht te verduidelijken welke persoonsgegevens krachtens de Verordening worden verwerkt, wie de gegevens verwerkt en waar ze worden opgeslagen, waarbij de nadruk ook hier ligt op gevoelige gegevens. De hoofdstukken 5 t/m 12 bevatten de overige aanbevelingen van de EDPS en in hoofdstuk 13 worden zijn conclusies uiteengezet.

13. Conclusies

77. De EDPS doet het voorstel dat in de Verordening, wanneer deze zoals verwacht later in 2012 wordt gewijzigd:

- verder wordt verduidelijkt welke persoonsgegevens krachtens de Verordening moeten worden verwerkt, en welke persoonsgegevens worden opgeslagen en verwerkt in het EU-register en EUTL. De EDPS zou met name ingenomen zijn met een algemene bepaling in de Verordening dat er geen bijzondere categorieën persoonsgegevens in het EUTL en EU-register worden geregistreerd (hoofdstuk 4);
- duidelijk wordt bepaald of de centrale administrateur hetzij bij de Europese Commissie wordt ondergebracht, hetzij een andere instantie of een ander orgaan/lichaam van de EU zal worden dan wel een entiteit naar het recht van een van de lidstaten (hoofdstuk 5);
- de vaststelling van gegevensbeschermingsbeleid wordt verlangd voor de toekenning van taken en verantwoordelijkheden (hoofdstuk 6);
- meer specifiek de doeleinden worden gedefinieerd voor de toegang van derden, inclusief Europol, tot gegevens, alsmede wordt voorzien in passende waarborgen voor anonimisering in geval van datamining (hoofdstuk 7);

⁽¹⁾ Zie hoofdstuk 3 voor meer informatie over de categorieën gegevens, waaronder gevoelige gegevens, die overeenkomstig de Verordening worden verwerkt.

- de bekendmaking van gevoelige gegevens wordt verboden (hoofdstuk 8);
- bij wijziging rekening wordt gehouden met de bewaartermijnen om te waarborgen dat de vereisten voor de bewaring van gegevens in overeenstemming zijn met de gegevensbeschermingswetgeving van de EU (hoofdstuk 9);
- wordt gewaarborgd dat betrokkenen passend worden geïnformeerd wanneer zij op de zwarte lijst zijn geplaatst, dat er een mechanisme komt dat voorziet in toegangsrechten voor betrokkenen en dat de informatie op de zwarte lijst accuraat en actueel is; wordt voorzien in passende bewaartermijnen, beperking van toegangsrechten en beperkingen aan de doeleinden waarvoor de zwarte lijst kan worden gebruikt (hoofdstuk 10);
- een verbod wordt ingesteld op de doorgifte van gevoelige persoonsgegevens naar een niet-EU-land, in het bijzonder het internationaal transactielogboek (hoofdstuk 11), en
- meer duidelijkheid wordt geschapen over veiligheid en verantwoording (controles) (hoofdstuk 12).

78. Daarnaast beveelt de EDPS aan dat zijn opmerkingen door de Commissie en de lidstaten in aanmerking worden genomen bij het inbouwen van de noodzakelijke waarborgen voor de bescherming van gegevens op praktijkniveau. Het kan daarbij gaan om de vaststelling van beleid voor gegevensbescherming, verstrekking van informatie over de website van het EU-register, overige praktische maatregelen zoals de invoering van help-menu's en waarschuwingmeldingen in het EU-register, en de beschikbaarstelling van opleidingsmateriaal.

Gedaan te Brussel, 11 mei 2012.

Giovanni BUTTARELLI
*Europese adjunct-toezichthouder voor
gegevensbescherming*
